

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1563 usque ad annum 1566

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1772

VD18 90118626

§. IV. De Ejusdem Concilii fati in executione, atque illius receptione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67192)

que mendacis Pauli Sarprii historiam ex ipsius assertionibus Philippus Quorlius, Henricus Scipio, Pallavicinus & alii sexcentis falsitatibus scatentem acri censura perstringebant, ipsiusque hujus Concilii æquitatem, honorem, auctoritatemque vindicabant. Haud moror calumnias & querelas aliorum Protestantium Scriptorum, quos Paffius Introduct. in hist. Theolog. (*) exhibet; ab ejusmodi enim Viris nulla Synodus Catholica magis benignum fatum, melioremque sortem expectare potuisset, omnique ævo hæreticis familiare fuit, ut illud Concilium, in quo damnati fuere, tanquam nullum, illegitimum, & tanquam a fidei & Ecclesiæ hostibus conflatum convitiis proscindant, sic etiam Ariani Nicænam, Macedoniani Constantinopolitanam I. Nestoriani Ephesinam, Eutychiani Chalcedonensem, Monothelitæ Constantinopolitanam III. seu inter Oecumenicas sextam Synodum impugnabant.

§. IV.

De Ejusdem Concilii fati in executione, atque illius receptione.

Cum ad feriam morum ac disciplinæ emendationem saluberrima etiam statuta parum proficerent, nisi ea executioni darentur, aliunde vero decreta in hoc Concilio

(*) Tom. 3. l. 4. pag. 206.

cilio circa reformationem condita juris positivi essent, hinc Pius IV. tempus, a quo ea ligare inciperent, præscripsit, nimirum primam Maji diem anni 1564. utque horum decretorum usum urgeret, singulariter Romanis Officialibus suis ac ceteris omnibus præcepit, ut Concilii Tridentini decreta, necnon Reformationem a se factam fideliter observarent: (*) atque exequendis ejusmodi decretis manum admoverent: speciali autem diplomate omnibus privilegiis, gratiis atque immunitatibus, quomodocunque concessis, si hæc Concilii decretis adversentur, derogavit: postea Clemens VIII. Sixtus V. Gregorius XIII. omnes, præcipue vero Gallos, hortabantur, ut Concilium Tridentinum effectui darent, ne sensim per *non usum* tam salutaria statuta negligantur, atque in oblivionem trahantur, proin Synodus non modo tam immani laboris fructu frustretur, sed etiam Ecclesiæ disciplina, fideliumque mores de novo corrumpantur: eapropter hoc Concilium quoad dogmata ab omnibus Catholicis statim ubique cum summa veneratione recipiebatur, ac præprimis Imperator, Reges, S. R. I. Electores, Principes, Republicæ & Magistratus, quibus Ecclesiæ nitor, ac subditorum salus cordi erat, ambabus ulnis hanc Synodum non modo quoad

(*) Hist. Eccl. Fleury l. 168. §. 51.

quoad fidei decreta, sed etiam disciplinæ statuta receperunt; his autem omnibus exemplo præibat Sebastianus Lusitanæ Rex, qui die 2. Octobris anno 1564. datis ad Papam literis se religiose dogmata defensurum, ac disciplinæ decreta in executionem immoto studio deducturum pollicebatur: mox etiam Veneti inter sacra solemnina in Basilica sancti Marci jussu Veneti Senatus hoc Concilium promulgabant. (*) Pariter Philippus II. Hispaniæ Rex ex consilio suorum Præsulum absque ulla restrictione Synodum Tridentinam in omnibus Regnis & Provinciis suis recipi, publicique juris fieri edito diplomate die 2. Julii anno 1564. præcepit, salvis Regis Regniq[ue] juribus, quibus aliunde Synodus derogare nunquam intendit: (***) mox autem ad Regis exemplum in Concilio Toletano anno 1565. Præside Christophoro de Sandoval Cordubensi Episcopo, necnon postea in Synodo Mexicana anno 1585. Præside Petro Moya de Contreras Archiepiscopo Tridentini Concilii decreta in usum deducta fuere: nil dicam de Italiæ Principibus, qui unanimes mox prompto obsequio hanc Synodum vix promulgatam amplectebantur, ac præprimis hanc in rem Ecclesia Mediolanensis

(*) Morosinus l. 8. hist. Venet.

(**) Vid. Van. Espen Comm. in Canon. dissert. in Jus Can. noviss. §. 6.

nenſis ſub ſancto Carolo Borromæo Archiepiſcopo primum ſuum Concilium anno 1565. celebrabat. Inſuper in Polonia, quamvis hæretici, eorumque fautores Sigismundi Regis imbecillitate abutentes ſeſe opponerent, nihilominus hic idem Rex, ejuſque Senatus Commendoni Pontificii Legationibus, ipſaque huius Concilii utilitate expugnati in Regni comitiis anno 1564. huius Synodi decreta ſuſceperunt. Inſuper etiam Eccleſia Aquilejenſis in ſua Synodo Præſide Franciſco Barbaro Patriarcha anno 1596. huius Synodi executionem urgebat: hiſ quoque Eccleſia Germanica, ac præcipue Aultriaca in Synodiſ Auguſtana anno 1567. ſub Othone Truchſeſio, necnon in Salisburgenſi anno 1569. acceſſerat; demum progreſſu temporis in omnibus aliis Regionibus Catholicis, licet circa quædam reformationis decreta ad diſciplinam ſpectantia nonnullæ limitationes fuiſſent adhibitæ, hoc Concilium feliciter promulgatum, receptumque eſt, uti præcipue a Belgis in Conciliis Cameracenſibus anno 1565. & anno 1586. necnon Mechlinienſibus anno 1570. & 1607. celebratis.

Major autem erat Gallorum repugnantia, quæ tamen nequaquam ortum trahebat ex eo, quod huius Nationis Reges Præſules & Proceres de Tridentinæ Synodi auctoritate, æquitate ac legitimitate dubitarent, ſed duntaxat ex privatis

Hist. Eccles. Tom. XLVII.

d quo-

quorundam contentionibus, profanisque rationibus circa quædam reformationis decreta apud Gallos Oratores ad Tridentinam Synodum decretos, necnon apud Aulæ Regiæ Ministros quæstio movebatur; præprimis enim Lotharingius Cardinalis, qui Legati Apostolici dignitatem in hoc Concilio ambiebat, spe sua frustratus exequendis Concilii decretis segniorem adhibebat operam, quæsito obtentu, perinde acsi reformatio in Concilio facta non esset integra & sufficiens. Oratores quoque Galli, contentione circa loci, sedisque prærogativam cum Lunensi Comite Hispaniæ Legato exorta palam declarare moliebantur, eorum *Regem hujus Concilii decreta non probaturum, neque Ecclesiam Gallicanam ea pro decretis Oecumenicæ Synodi habituram*, eoquod nihil a Tridentinis Patribus, sed omnia magis Romæ quam Tridenti acta fuissent (*). Verum cum hæc ratio nimium inutilis, nec veritati congrua esset, aliunde vero hæc lis Legatorum Papalium opera composita fuisset, immodicus quoque Gallorum fervor contra hoc Concilium resedit. Non tamen diffitemur, iam in ipso Tridentinæ Synodi progressu a Gallis varias contentiones fuisse suscitatas, imo etiam Henricus II. Sedente Julio III. adversus hanc Synodum contestatus fuerat, non quasi hæc le-
gitima

(*) Hist. Fleury contin. lib. CLXV. §. 18.

gitima auctoritate destituta esset, sed ideo, quia Rex bello cum Julio III. & Carolo V. Cæsare implicitus nec Concilii rebus attendere, nec Gallicanæ Ecclesiæ Præsules ad illud mittere posset; ipsemet enim Rex hanc suam contestationem a se non ideo fieri profitebatur, quasi aut cogitaret ullo modo, aut haberet in animo meritam, ac debitam a se Sedi Apostolicæ observantiam & obediendi conditionem, aut excutere, aut diminuere; quin contra operam daturus esset, ut magis, ac magis in dies se dignum probaret, Christianissimi Regis cognomine, hocque maximo Primogeniti Ecclesiæ Filii, ac Fidei Protectoris elogio. Animi hujus sui, ac studii propensionem ad feliciora, melioraque tempora reservari, cum scilicet hoc humano generi, ac præcipue Reipublicæ christianæ, summis ipsius, ac totius Populi Gallici votis Dei optimi Maximi gratia tribuisset, ut honeste depositis armis, quæ essent parum modeste illata, & motiones animi componerentur, & hoc modo pax ipsa conveniret: hinc palam professus est, se Ecclesiæ Catholicæ charitatem deponere non posse, sed suscepturum, quicquid ab ea pertractatum, decretum, constitutum fuerit, quomodo quidem ab illa pertractari, decerni & constitui par est, dum ne quid interea sincero, atque integro ab hæreticorum vecordia Principi immerenti, atque innocenti aut captiosum comparetur, aut contumeliosum sit.

Perperam ergo hujus Concilii hostes ex hac Regis Christianissimi contestatione eruemoliuntur, quod Franciæ Reges hanc Synodum flocci habuerint, eamque propterea constanter recusarint: minus vero a recipienda hac Synodo quoad decreta ad disciplinam spectantia aversum animum præseferbat Henricus III; cum enim Guisiani Principes invictissimi veræ fidei Pugiles, ac Catholicæ Religionis in Francia conservatæ Vindices Calvinistarum opera Concilii Tridentini receptionem in Aula Regis potenter præpediri cernerent, varia ac generalia Nationis & Cleri Gallicani comitia celebrari curarunt, ut in illis decreta hujus Concilii acceptarentur: nec vanus erat hac in re Guisiorum conatus; quique re ipsa anno 1567. generalis habebatur conventus, in quo Clerus Concilium Tridentinum promulgari, atque executioni dari, incassum licet, petebat, postea anno 1577. Blesis ejusmodi celebrabantur comitia, in quibus Clerus Gallicanus Regi iterum supplicabat, ut Concilium Tridentinum promulgari permitteret: Rex etiam respondit, sibi gratum esse eorum studium, quo Religionem, Deique cultum promovere satagerent, hinc re cum suo Senatu communicata se eorum petitioni satisfacturum pollicebatur: obstabant tamen tunc plurium Provinciarum Deputati sæculares: nihilominus denuo Clerus Gallicanus, qui Ec-

cle-

clesiam Gallicanam repræsentat, anno 1579. in comitiis Meloduni habitis a Rege petebat, ut Concilii Tridentini decreta publici juris fierent, atque in usum deducerentur: ubi Rex promptam suam ac Prædecessoris sui voluntatem his verbis testabatur: *Jam ab initio Regiminis mei ardentè desiderabam, ut Tridentinum Concilium in Regno meo promulgaretur, verum illius receptio non a me solo dependet, notum enim vobis est, quod nequidem Carolus frater meus id impetrare potuerit; obnitebantur enim Aulæ suæ Ministri potissima ex parte aut Calvinii erroribus infecti, aut Pseudo-politicis principiis imbuti: cum autem Clerus propensum Regum suorum animum sibi satis compertum haberet, in comitiis Parisiensibus anno 1585. perorante Claudio de Angennes Noviodunensi Episcopo sollicitantibus etiam Cæsaris Oratoribus, & omnium Christianorum Principum Deputatis Concilium Tridentinum promulgari efflagitabat, nullum tamen aliud a Rege responsum tulit, nisi se cum suo Senatu, cujus præcipua ea de re cognitio esset, acturum.* Insuper rursus eodem anno Mense Octobri in Abbatia Sancti Germani bina vice Regi supplicatum pro exequendis Synodi decretis; quoniam vero Rex denuo obtenderet, quod Senatus sui Præsides, ac Consiliarii in hisce decretis quædam Ecclesiæ Gallicanæ privilegiis Regnique iuribus adversa observarint,

mox Clerus objectam hanc difficultatem dissolvebat, exponens: quod Concilii Tridentini decreta in se complecterentur duo capita, scilicet doctrinam, & disciplinam: quantum vero ad primum articulum nulla omnino obversaretur difficultas: si vero quædam circa disciplinam difficultates occurrerent; eæ facili negotio per diploma a Papa impetrandum tolli possent. Hac nimirum declaratione prudentissimi Præsules Regi viam indicare satagebant, qua suorum Procerum frivolas objectiones eludere posset, eadem prorsus ratione, qua Philippus II. Hispaniæ Rex æterna memoria dignus oppositiones & difficultates contra hujus Synodi receptionem a suis Magistratibus & Belgii Senatoribus motas superabat, eisdem die 25. Novembris anno 1564. ita respondens: sibi non placere in Concilio populis proponendo quidquam excipi, ne & Romæ, ubi sermonum avida materies obtrectandi, & reliquis Christianis Principibus in Hispaniam intentis, occasio imitandi præberetur; nam quod de regio, ac provinciali jure dicebatur, consideratum abunde fuisse, cum de Concilio eodem publicando quaesitum fuerit in Hispania, in qua illæ plane difficultates existebant, quarum sicuti nulla tunc ratio habita est, sed Concilium sine ulla exceptione propositum, adhibita tamen perlevi moderatione in ejus usu, ita velle in Belgio idem factitari; eoque mitti Hispanicæ promulgationis exemplum, ut paren-

tes

tes imperio suo populi ad unam ubique normam pariter exigantur.

Postquam vero Placentinus Cardinalis Pontificius apud Gallos Legatus summis precibus apud Henricum IV. pro hujus Concilii promulgatione instaret, elusis variis oppositionibus, quæ potissimam Ordinum partem offendebant, die sexta Augusti hæc Synodus a fœderatis acceptabatur: cum vero Fœderatorum zelus illis, qui Regiæ parti adhærebant, suspectus videretur, hinc, ut magis solemnis haberetur acceptatio, rursus verba faciente Claudio de Angennes Rambouilleto Ceno-
manensi Episcopo anno 1596. Henrico Magno hujus nominis quarto in eundem finem Clerus Gallicanus supplicabat, quæ preces anno 1598. perorante Francisco de la Guesle Turonensi Archiepiscopo, necnon anno 1605. die quinta Decembris sub Hieronymo de Villars Archiepiscopo Vienne-
nensi fuerunt iteratæ, ita, ut Henricus V. victus gravissimis hujus Archipræsulis rationibus, quod responderet, nihil aliud in promptu haberet, nisi magnopere se exoptare, ut Concilium Tridentinum reciperetur in Francia, verum a rationibus mundi sæpe oppugnari intentiones cæli: nihilominus Clerus Gallicanus anno 1608. in comitiis generalibus ab Andrea Fremiot Archiepiscopo Bituricensi celebratis rursus suas preces interponebat. Demum vero, cum

Ludovicus XIII. Francici Regni sceptrum rotaret, Clerus in comitiis Ordinum Regni Parisiensibus die vigesima tertia Februarii anno 1615. perorante Armando du Plessis Episcopo Lucionensi, postea S. R. E. Cardinali Richelio multis rationibus Regem ad Concilii Tridentini promulgationem hortabatur, id eidem suadens, primo, ex ipsius rei bonitate, cum nihil sit in eo nisi Sanctum. Secundo, ex auctoritate causæ, cum ab Ecclesia universalis celebratum fuerit, cujus tanta est auctoritas, ut absque ea se non crediturum Evangelio profiteatur S. Augustinus. Tertio, ex Sanctitate finis, qui non est alius, quam Religionis conservatio, & veræ disciplinæ in Ecclesia instauratio. Quarto, ex fructu, qui ex illius Concilii decretis derivatur; siquidem in omnibus regionibus, quæ illud observant, Ecclesiæ ordo recte constitutus, ac dispositus subsistat. Quinto, ex detrimento, quod promulgationis istius prorogatio Gallicano infert nomini: siquidem ea de causa multi de Gallorum fide male iudicent, falso existimantes Concilii Tridentini doctrinam ab illis rejici, quam profiteri tenentur, nisi hæretici haberi velint. Sexto, ab exemplo ceterorum Principum Christianorum, siquidem Hispania, Italia, Polonia, Belgium & Germaniæ maxima pars illud susceperint. Septimo, a

„verbo,

„verbo, & promisso Henrici Magni Regis
 „ipsius Ludovici Patris, qui ejusdem Con-
 „cilii promulgationem solemniter pollicitus
 „est, cum absolutionem ab hæresi a Sede
 „Apostolica obtinuit. Si quæ tamen sint
 „ejusdem Concilii capita antiquis Regni
 „moribus repugnantia, ad Romanum Pon-
 „tificem rogandum, ut ea temperet, Cle-
 „rus Gallicanus se obstringit.

Postea Ordines Regni conjunctis studiis
 Regi pro Concilii promulgatione supplica-
 runt, illud tandem Gallicani Præsules, ce-
 terique viri Ecclesiastici Gallicanam Eccle-
 siam repræsentantes in frequentissimis Co-
 mitiis eodem anno Parisiis celebratis sub-
 scriptione sua, ac juramento receperunt,
 ac se recipere declararunt; atque in Con-
 ciliis Provincialibus solemniter recipien-
 dum, & comprobandum decreverunt, Sal-
 vis Regni juribus, & privatorum rationi-
 bus, quorum gratia summus Pontifex ro-
 garetur a Clero, ut quædam ejusdem Sy-
 nodi capita temperaret: id constat ex ora-
 tione, quam Ordinis Illustrissimi nomine ad
 Regem habuit die octava Augusti Franci-
 scus Harlæus Augustopolitanus Archiepi-
 scopus, & Rothomagensis Archiepiscopi
 Coadjutor.

Pariter anno 1615. die septima Julii Cle-
 rus Gallicanus Parisiis in Conventu Fra-
 trum Eremitarum sancti Augustini con-
 gregatus hanc Synodum solemniter ritu at-
 que

que unanimi omnium consensu acceptavit, atque in usum deduci mandavit, edito hanc in rem decreto, quod in actis Cleri Gallicani anno 1673. Victoriaci impressum habetur hujus tenoris.

„Nos Cardinales, Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, alique Ecclesiastici infra
„subscripti, repræsentantes universum Franciæ Clerum, permittente Rege in Conventu Augustinianorum Parisiis congregati, post maturam deliberationem circa
„Concilii Tridentini promulgationem, unanimi suffragio professi sumus & declaravimus, ac etiamnum profitemur, & declaramus, quod officii nostri ratione & conscientiæ legibus obstricti simus, ut recipiamus, sicut etiamnum recipimus præfatum Concilium, ac promittimus, quod illud, quantum valemus, ex officio nostro & auctoritate spirituali & Pastoralis observare velimus: ut vero illius Synodi magis ampla, magisque solemnis, ac specialior a nobis fiat receptio, decernimus, ut omnia Concilia omnium Provinciarum Provincialia & hujus Regni Metropolitana in qualibet Provincia saltem intra semestre convocentur & congregentur, atque Archiepiscopi & Episcopi absentes per præsentis nostri conventus literas unacum præsentis articuli transumpto mittendas rogentur, ut in præfatis Concilii Provincialibus præfatum Concilium
„Tri-

„Tridentinum recipi curent, atque injun-
„gant, ut illud postea in omnium Diæce-
„sium particularium Synodis recipiatur,
„juxta generalem Ordinum Regni delibe-
„rationem, cujus articulus ad calcem hu-
„jus præsentis instrumenti apponetur, si
„vero quocunque impedimento dictorum
„Provincialium Conciliorum celebratio in-
„tra præfatum tempus retardaretur, nihilo-
„minus præfatum Tridentinum Concilium
„in dictis Synodis Diæcesanis proxime ha-
„bendis recipiatur, atque a præfatis Diæ-
„cesibus observetur. Hæc infra scripti
„Præfules, alique Ecclesiastici promissimus,
„ac juravimus, quod omnia hæc procura-
„re, atque in usum deducere, atque ab
„aliis deduci velimus. Datum in comi-
„tiis generalibus Cleri Gallicani celebratis
„Lutetiæ apud Augustinianos die 7. Julii
„anno 1615.

Huic autem declarationi subscripti le-
gebantur Gondius, Perronius, & Rupif-
caldius Cardinales, præter septem Archi-
episcopos Rhemensem, Viennensem, Ac-
quensem, Auxitanum, Bituricensem, Em-
brodunensem, & Augustopolitanum Rotho-
magenfis Archiepiscopi coadjutorem: pa-
riter quadraginta & unus Episcopi proprio
chirographo & juramento hanc declaratio-
nem firmabant, præter alios viginti octo
Ecclesiasticos ad præfatum conventum de-
putatos. Rursus anno 1625. idem Clerus
Galli-

Gallicanus in comitiis Parisiensibus ad recipiendum & pro viribus observandum hoc Concilium jurisjurandi Religione se obstrinxit. Quoniam vero Clerus Gallicanus probe prospexerat, quod prævalente Ministrorum sæcularium potentia Synodus Tridentina saltem integra in Galliis auctoritate Regia a profanis tribunalibus non esset promulganda, hinc universi Franciæ Episcopi, qui Ecclesiam Gallicanam repræsentant, & quibus de jure ejusmodi rei sacræ ad Ecclesiæ suæ Regimen spectantis ac tantopere necessariæ cura atque acceptatio competit, omne suum studium, Zelumque in eo impendebant, ut hæc Synodus saltem in Conciliis Provincialibus reciperetur, atque in usum a suis Diæcesanis deduceretur: jam enim ceteris omnibus exemplo præibat Ecclesia Rhemensis, quæ in Concilio Provinciali anno 1564. Præsidente Carolo Cardinali Lotharingio ejusdem Ecclesiæ Archiepiscopo in secundo decreto hanc Synodum his verbis recipiebat: *sancta Synodus officii sui esse arbitratur, si eam doctrinam, quæ universi orbis Christiani Legitimis Antistitibus, & nobis ipsis placuit, Diæcesi nostræ proponimus, jubemus nostrarum Ecclesiarum Rectores, infra Natalem Domini Tridentinam Synodum, sive Latine, sive Gallice comparare, in eaque tanquam in speculo inspicere omnium propemodum contentionum, quæ Christianos divexarunt, veritatem,*

ac ipsam sincere, ac pacifice suis gregibus commendare; contrarias vero opiniones ut hæreses detestari, ac fugere.

Postea anno 1583. rursus in alio Rhenensi Concilio Præsidente Ludovico Cardinali Guisio Archiepiscopo Tridentinum hoc Concilium tam quoad fidei dogmata quam pleraque reformationis capita recipiebatur. Insuper Rothomagensis Ecclesia in suo Concilio Provinciali anno 1581. Præsidente Carolo Cardin. li Borbonio Sedis Apostolicæ Legato, ejusdemque Ecclesiæ Archiepiscopo his verbis Concilii Tridentini observationem præcepit: *Nostra hæc Synodus unanimi Consensu ipsum Christianissimum Regem nostrum ut pro sua singulari pietate Tridentinum Concilium (quo labenti Reipublicæ Christianæ accuratissime subvenitur) sicut non ita pridem hujus Regni Ordines, sive Status Blesis, & Clerus nuper Meloduni congregatus factitarunt, promulgari juberet, humillimis precibus sollicitare decrevit, verum quoniam multa visa sunt, quæ dilatione non indigent, ordinanda, de Fratrum nostrorum Coepiscoporum consensu, eorumque, qui huic Synodo interfuerunt, consilio, dum hujusmodi promulgationem speramus, & expectamus, quæ sequuntur, pro temporum necessitate, & Provinciæ nostræ statu . . . ad Dei Laudem statuere duximus. Cap. 1. Ecclesia universa errare non potest, quæ regitur Spiritu veritatis secum manente in æternum . . . Ejus itaque doctrinæ, & fidei inhærentes, quam postremo*

stremo pro necessitate hæreseon, & temporum edidit veritatis confessionem in Generali Synodo amplectimur, & profitemur; & ex ea tanquam ex fidei regula, probari, & internosci in nostris Ecclesiis statuimus veros fideles a quibuscunque hæreticis, atque a fictis, & simulatis in fide Catholica, & Religione Christianis, propterea eandem Confessionem statuimus exigere, & signari ab omnibus promovendis ad sacros Ordines, & ad quæcunque beneficia, &c. Postmodum subjiciebatur formula Professionis fidei Pii IV. Diplomate præscripta, in qua hæc habentur: cetera item omnia a sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipue a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, atque anathematizo.

Pariter anno 1583. Burdigalensis Ecclesia sub Antonio Prevotio Sanfaco Archiepiscopo decreta fidei & Canones accepit, necnon Ecclesiasticam disciplinam, ex ejusdem potissimum Tridentini Concilii præscripto reformavit: eodem autem anno etiam in Synodo Provinciali partim Turoni partim Andegavi celebrata Turonensis Clerus præside Simone a Maille Archiepiscopo disciplinam Ecclesiasticam ex ejusdem Concilii decretis restauravit, uti testatur idem Archipræsul ad Gregorium XIII. hæc per-

scri-

scribens: *Habebit ergo tua Sanctitas tuorum humillimorum servorum Turonensis Provinciae Patrum decreta, e Tridentino tuo Oecumenico excerpta Concilio; pro temporis instantis usu, conditione, & necessitate. Tridentini denique Concilii promulgationem a Christianissimo Rege Henrico III. postulavit his verbis: cum Tridentini Oecumenici Concilii ad fidei Catholicae conservationem promulgatio, & juris Episcopos & Abbates eligendi dudum ab Ecclesiis Franciae distracti, & obtriti restitutio, sint pernecessariae, suam Majestatem impense rogat Synodus, ut dignetur jubere, Concilium Tridentinum publicari, necnon ipsis Ecclesiasticis permittere, ut Episcopos, & Abbates sibi deligere valeant.*

Anno autem 1584. Ecclesia Bituricensis in suo Concilio Provinciali Praeside Reginaldo Bellunensi, Patriarcha & Archiepiscopo suae Diocesis mores juxta Tridentini decreta correxit, ea motus ratione, quod *sancta Universalis Ecclesia ex omnibus in universo orbe particularibus Ecclesiis, omnibusque membris suis visibilibus nuper Tridenti in Spiritu sancto collecta, & congregata, multa pia, & praecleara Decreta ediderit, quae cuius Christiano abunde satisfacere possint, & contumaces vi, & efficacia verbi Dei ad caulas Ecclesiae reducere, nisi resistentes Spiritu sancto sibi ipsis iram Dei accerferent: tamen quia multa quotidie in Ecclesiis particularibus emergunt, quaedam adhuc latent, quaedam jam in lucem venerunt,*

quae

quæ ampliori explicatione, aut novo tractatu indigent; ut novis morbis nova remedia, novis negotiis novæ leges imponi solent & pie & prudenter Universalis Tridentina Synodus, priscae legis, & consuetudinis memor, providit, & statuit, ut provinciales Synodi celebrentur, non ut diversa, aut (quod Deus avertat) contraria proponantur, aut tractentur, sed ut eodem Spiritu ducti Pastores, & Episcopi Ecclesiarum simul congregati ea, quæ ab Universali Synodo statuta sunt, arctius amplectantur, observent, explicant, suisque observanda proponant.

Insuper Ecclesia Aquisgranensis anno 1585. Præsidente Alexandro Coignaco Archiepiscopo Synodum Provinciale celebrabat, simulque Regi Christianissimo pro Tridentini promulgatione supplicandum decernebat: Interea vero, statuebat Synodus, dum huiusmodi promulgationem speramus, & expectamus, de Fratrum nostrorum Coepiscoporum consensu, eorumque, qui huic Synodo interfuerunt, consilio; tum quod Episcopi ipsi in sua quisque Diocesi, pro suæ conscientiae exoneratione, omnia quoad ejus fieri potest, ad ipsius Concilii Decretorum præscriptum dirigant, & moderentur: tum hæc, quæ sequuntur, pro temporum necessitate, & Provinciæ nostræ statu, ad Dei laudem, & Ecclesiæ amplificationem in nomine Sanctissimæ, & individuae Trinitatis statuere duximus.

Præterea Tolosani Præsules in suo Provinciali Concilio anno 1590. Præsidente Francisco

cisco

cisco Cardinali de Joyosa Archiepiscopo
ita profitentur: *ea omnia, & singula, quæ a
sancta Tridentina Synodo definita, & statuta
sunt, palam recipimus; veram obedientiam sum-
mo Romano Pontifici spondemus, & profite-
mur, simulque hæreses omnes ab eadem Synodo
damnatæ publice detestamur, & anathemati-
zamus.*

Denique Ecclesia Avenionensis in sua
Provinciali Synodo Præside Francisco Ma-
ria Archiepiscopo anno 1594. necnon Nar-
bonensis Ecclesia anno 1609. sub Ludovico
de Verviens itidem Archiepiscopo & Pri-
mate Tridentinæ Synodi decreta in usum
deduci præceperunt: porro earum Pro-
vincialium Synodorum studium in promo-
venda Concilii Tridentini executione us-
que ad annum 1624. propagatum est. Plu-
ra autem, quæ in hanc rem adduci possent,
silentio præterimus, ne nimis prolixi vi-
deamur, utiliter tamen hac in re consuli
posset Stephanus Rassicodus in sua disser-
tatione de Concilii Tridentini receptione
& auctoritate in Gallia. Equidem Aula
Regia hanc Synodum quoad nonnulla di-
sciplinæ decreta non acceptabat & quidem,
ut refert Pallavicinus lib. 24. cap. 11, ex
duabus causis, tum quod Tridentinum
Concilium vetuisset Beneficia Regularia
tradi in commendam, idque Regibus dam-
num inferret, qui suorum Ministrorum me-
rita bonorum Ecclesiasticorum divitiis com-

Hist. Eccles. Tom. XLVII. e pen-

pensare assueverant: tum quod Aulici vererentur, ne Calvinistæ a Tridentino toties perculsi in Regno pejora molirentur: alia adhuc opposuit Carolus Molinæus, atque alia anno 1585. in Conventu hanc in rem per Regem indicto a Politicis fuerunt objecta, quæ tamen facili brachio a Clero Gallicano fuere confutata (*) nihilominus ex ejusdem Cleri decretis ac Synodis compertum habetur, Tridentinam Synodum in Galliis esse receptam, necnon Ecclesiasticam disciplinam juxta illius decreta ibidem fuisse emendatam, id continuato studio urgentibus summis Pontificibus Pio IV, Clemente VIII, Sixto V, & Gregorio XIII, aliisque, ad quos avito jure spectabat, ut ipsi Conciliorum definitiones hinc inde in Provincias mitterent, atque, ut ex ibidem ab aliis reciperentur, curarent; antiquitus etiam usu receptum fuerat, ut tunc, dum Concilia in Oriente celebrata sunt, summi Pontifices pariter Romæ Concilia haberent, & ibi Orientalium Synodorum actis rite examinatis, ac postea per ipsosmet approbatis, ea promulgari juberent: hinc jam sæculo V. Gelasius Papa in sua ad Orientales epistola velut rem ipsismet Orientalibus jam aliunde satis notam affirmat, solius Sacræ Sedis esse, Pontificia auctoritate omnia Concilia confirmare.

(*) Hist. Fleurii cont. l. 77. .§. 59. & 60.

mare. Inde vero Synodorum vis, atque auctoritas descendit, atque ideo, postquam Pontifices, ac præcipue Pius IV. in sua Bulla, qua Tridentinum Concilium Romæ anno 1563. confirmaverat, omnes Principes Christianos invitaverant, ut idem Concilium protegerent, observarent, atque executioni darent: inde, ut inquit Salgaddus (*) primum nascebatur Regibus Facultas condendæ legis in ejusdem Concilii executionem & manutenentiam, necnon aliis Magistratibus potestas mandandi, ut Tridentina decreta inviolabiliter observentur: si vero hi vel ob pertinaciam, socordiam, vel alias humanas rationes desunt officio suo, quo Imperatores, Reges & Principes nominantur Canonum & Conciliorum ad status Ecclesiæ conservationem, & bonum ordinem spectantium, tunc omnino necessariam est, ut Archiepiscopi, Episcopi, ceterique Prælati pro muneris sui ratione generalis ejusmodi Concilii decreta promulgent, atque in executionem trahi curent; dolendum enim summopere esset, ait citatus Hispanus Jurisconsultus (**), „si quæ in Generalibus Conciliis tanto cum labore, vigilantia, & meditatione, assistentiaque tantorum Patrum to-

e 2

„tius

(*) Tract. de Supplicatione ad Sanctissimum part. 3. cap. 1. n. 31.

(**) part. 2. cap. 1. n. 43.

„tius orbis Christiani, Regumque, & Prin-
„cipum supremorum, per Nuntios suos,
„& Ambassiadores ad idem specialiter de-
„stinatos, sunt edita, ad reformationem
„universalem morum, & pro universalis
„Reipublicæ spiritualis, & Ecclesiasticæ
„aptiori regimine, quibus omnino avel-
„luntur infinita damna, quæ in perniciem
„utilitatis publicæ reperta fuere: lamen-
„tabile, inquam, foret, ut tantus labor,
„tantum & insomne studium, totque San-
„ctissima decreta divinitus, & feliciter de-
„finita, ac salubriter recepta, fructum ex
„incuria, & negligentia amitterent in da-
„mnum Reipublicæ, & Status Ecclesia-
„stici, ac Christianæ Religionis: „ ut igi-
tur vigilantissimi Franciæ Præsules tam
ingens damnum ob neglecta Concilii Tri-
dentini decreta a Galliarum Regno averte-
rent, ipsi in crebris suis comitiis, ac Sy-
nodis Provincialibus Tridentinam Synodum
receperunt, promulgarunt, atque ab omni-
bus suis subditis observari præceperunt,
adeo, ut in superhabita Parlamenti Parisiensis
repugnantia, spretisque oppositionibus Cal-
vinistarum, qui etiam arma in Galliis mini-
tabantur, si hujus Concilii receptio tenta-
retur, eo quod per hanc Synodum se suam-
que sectam invictis argumentis damnari
nosset, nihilominus ob universam hujus
Synodi etiam quod morum decreta factam
promulgationem, atque ab Episcopis in
suis

suis Diæcesibus suscitatum obligationem, hoc Concilium etiam in Francia susceptum haud immerito dici potest, non quidem solemnè aliqua profana promulgatione a Rege ejusque Senatu facta, bene tamen per diversas Synodos Provinciales per duo sæcula celebratas.

Ex relatis igitur colligere fas est, quod Synodus Tridentina tam in suo initio, progressu, quam exitu non raro sinistro lato ob hæreticorum pertinaciam ac petulantiam, imo & propter Catholicorum quorundam oppositiones, & Pseudo-Politicorum cavillationes jactitata fuerit, semper tamen victrix evaserit, omnibusque liberi, Christiani, legitimi, atque in Spiritu Sancto congregati Concilii dotibus, prærogativis, ac conditionibus ornata extiterit, ne propterea concludendum sit, inanes prorsus & frivolas atque impias esse excusationes illas, quas obtendunt Sectarii, ne saluberrimis ejusdem sanctionibus parere cogantur.

